

PRYKUMERATA MIESIĘCZNA:
 7a 1 wyd. „Poranna” lub „Wiecz.” 440 M
 z dostawą w miejscu
 i przesyłką poczt. 500 M
 Za granicą . . . . . 650 M
 7a 2 wyd. „Poranna” i „Wiecz.” 880 M
 z dobową dostawą
 w miejscu lub przesyłką pocztową . 1000 M
 7a granica . . . . . 1250 M

NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONO RYCZAŁEM

CENA NUMERO POJEDYNCZEGO

20 Mk.

GAZETA

WIECZORNA

wychodzi codziennie o godz. 1 po południu o godz. 6 rano („Gazeta Poranna”)

F. T. interesentów uprasza się o zgłaszanie w sprawach redakcyjnych wyjątkowo między godz. 6 a 7 wieczorem w biurze Redakcji przy ul. Sokola 1/1 Ręcepsów nie zwraca się. — Biura Administracji otwarte codziennie od godziny 6-tej rano do godz. 7-mej wieczór. — Telefon redakcyjny Nr. 15

Nr. 6139.

Lwów, wtorek 22. listopada 1921.

Rok XII

Sojusz niem. - ros. tylko kwestią czasu.

Znowu katastrofa kolejowa na linii Lwów - Rozwadów - Lublin.

Reformy finansowe min. Michalskiego.

II.

Lwów, 21. listopada.

(Sp.) Projekt ustawy o daninie wyrównawczej obciąża dodatkowo do pierwotnego projektu daniny następujące objekta:

- 1) towary,
- 2) szlachetne kamienie, metale i klejnoty, oraz wyroby z nich,
- 3) gotówkę w walucie polskiej,
- 4) waluty obce,
- 5) wszelkiego rodzaju zagraniczne papiery wartościowe.

Towary podlegają daninie wyrównawczej tylko o tyle o ile a) nie znajdują się u producenta, b) lub ich właściciel nie opłaca żadnego podatku pośredniego od produkcji wzgl. od handlu. Przez te postanowienia zamierza projekt wykluczyć podwójne obciążenie daniną tych samych obiektów. O ile bowiem właściciel towarów jest ich producentem, lub kupcem i z tytułem swego przedsiębiorstwa opłaca podatek czy to zarobkowy (w Małopolsce) czy to przemysłowy (w b. Kongresówce), czy wreszcie proceduralny (w Poznańskim), wówczas towary te są objęte już podatkiem, a zatem i daniną, będącą wielokrotnością podatków, i osobnej daninie już nie podlegają. Inaczej ma się rzecz, gdy towar znajduje się u osób nie opłacających jednego z wyżej wymienionych podatków, co w czasach wojennych, w których obrót towarów przezeń wielokrotnie w niepowolane ręce, ma często miejsce. Wówczas zachodziła w pierwotnym projekcie luka, którą słusznie zapełnia danina wyrównawcza.

Drugi obiekt, szlachetne kruszce, drogie kamienie oraz wyroby z nich stanowią jeden z głównych przedmiotów zbytku. Takie także nadają się bardzo do oceny zaradności kontrybuenta. Wszystkie niemal państwa, przeprowadzające sanację swych finansów kładą na opodatkowanie luksusu nacisk wielki i stanowiło niewątpliwą lukę pierwotnego projektu p. min. Michalskiego, iż z pośród przedmiotów zbytku obciążył daniną jedynie samochody osobowe. Podatki, czy to gruntowy, domowo-czynszowy czy klasowy, czy wreszcie zarobkowy, jako katastrofalne, nie uwzględniają zaradności kontrybuenta, lecz jedynie przychody

Sprawa sojuszu niem.-ros. tylko kwestią czasu.

Radek proponuje zwołanie konferencji dla uznania sowietów.

Berlin, 21. listopada.

(ETE.) Urzędowe koła niemieckie zaprzeczają kategorię wiadomości o pobycie Radka w Berlinie. Wbrew tym zaprzeczeniom z wiarygodnych źródeł informują że Radek bawi istotnie w Berlinie prowadząc pertraktacje z niemieckimi sferami rządowymi. W tutejszych kołach polity-

cznych krąży pogłoski, jakoby miał on podjąć pertraktacje z poselem włoskim w Berlinie, w sprawie zwołania międzynarodowej konferencji celem formalnego uznania sowietów przez rządy sprzymierzone. Stosunki niemiecko-rosyjskie ułożyły się teraz w ten sposób, że zawarcie formalnego sojuszu jest tylko kwestią czasu.

NAPŁYW DYGNITARZY SOWIECKICH DO BERLINA WZRASTA.

Berlin, 21. listopada.

(ETE.) Liczba przebywających w Berlinie dygnitarzy i polityków sowieckich wzrasta z dnia na dzień. Prócz Radka, — którego obecności zaprzeczają dzienniki niemieckie — bawią tu

chwilowo: komis. ludowy do spraw aprowizacji Kurojpa, poseł sow. w Warszawie Karachan, Rykow, oraz Gorgij, którego misja jest niejasną. Obecność tych panów w Berlinie świadczy, że działalność polityczna rządu sowieckiego w ostatnich czasach wzmogła się ogromnie.

Rząd niemiecki przygotowuje specjalny program gospodarczy.

Berlin, 21. listopada.

(ETE.) Rząd niemiecki przygotowuje specjalny program gospodarczy, na podstawie którego

przystąpi do gruntownej reformy finansów Rzeczy, by mógł zapłacić styczniową ratę reparacyjną.

Niemcy zapłaciły pierwszą ratę gwarancyjną.

Wiedeń, 20. listopada.

(PAT.) „N. Fr. Presse” donosi z Paryża. „Temps” podaje, że rząd niemiecki dnia 15 bm. zapłacił pierwszą ratę gwarancyjną wyznaczoną mu przez komitet gwarancyjny, a to w sumie 45 milionów marek w złocie jako równoważność za niemieckie dochody celne od 15 października do 14 listopada b. r.

Druga zapłata gwarancyjna płatną jest w dniu 1 grudnia br. i wynosi 26 proc. importu niemieckiego w ciągu miesiąca, czyli 85 milionów marek w złocie. Zapłaty gwarancyjne będą potrącone z raty reparacyjnej płatnej w dniu 15 stycznia 1922.

NIEBYWAŁA OKAZJA!

Maszyny do pisania L. E. Smith & Co. najnowsze model, które pisały doskonale pomimo wyjątkowo wysokiego kursu do złota (70 marek francuskiej) firma Ludwig & S. Kraków, Szewska, tel. 32-83.

Jedyny w Polsce importer i sprzedawca maszyn do pisania. 3920

Na prośbę agenta uskutecznić się dostawą przez specjalnych kurierów.

z poszczególnych obiektów. Słuszną jest tedy rzeczą, by do daniny w wyższej mierze pociągać kontrybentów, posiadających przedmioty, stanowiące o ich zamożności, niezależnie od posiadanego przez nich gruntu, czy realności, czy wreszcie przedsiębiorstwa. Jedno tylko należałoby uczynić zastrzeżenie. O ile przedmioty te są towarami leżącym np. u jubilera, powinny być wyłączone z pod daniny wyrównawczej na tej samej zasadzie, na jakiej wyłączone są wyżej omówione towary w ogólności.

Obciążenie gotówki było od pierwszej chwili pojawienia się projektu daniny min. Michalskiego przedmiotem najcięższych sporów w Sejmie i poza Sejmem. Stronnictwa ludowe widziały w nie obciążeniu daniną gotówki wybitną tendencję min. Michalskiego, uwolnienia od ciężarów kapitału (zapominając, iż kapitał naogół, a już w czasie wojny prawie bez wyjątku, ukał o ile możliwości gotówki, kryjąc się bezpiecznie w towarach, realnościach, gruntach etc.). Min. Michalski bronił się wszelkimi siłami przeciw opodatkowaniu gotówki. Uważał bowiem, że jedynie sprawiedliwa, to jest wszystkich bez wyjątku posiadaczy gotówki obejmująca danina, mogłaby mieć miejsce tylko wówczas, gdyby ją nałożono przy sposobności wymiany wzgl. ostateczności kursujących w kraju i za granicą biletów markowych. Tej atoli operacji sprzeciwiał się ze względu na niedopuszczalność nałożenia daniny na obywateli zagranicznych, za granicą posiadających noty markowe, jako też ze względu na prestige państwa, któreby pod wpływem takiej dewaluacji niewątpliwie ucieść musiało. Obecnie danina wyrównawcza wynalazła inny sposób obciążenia gotówki. Nie będzie to ani wymiana, ani stemplowanie biletów, lecz jedynie obciążenie gotówki przez oszacowanie jej ilości, znajdującej się we własności poszczególnych kontrybentów. Wyłączona jest od obciążenia tylko gotówka, ulokowana w instytucjach finansowych oraz gotówka, uzyskana ze stosunku służbowego lub najmu usług pracy do wysokości jednomiesięcznego uposażenia. Ten ostatni wyjątek uwolnienia nie wymaga bliższego uzasadnienia, albowiem stanowi on zwolnienie minimum egzystencji. Natomiast za bardzo szczęśliwy pomysł uważamy zwolnienie od daniny gotówki, ulokowanej w instytucjach finansowych. I to już nie tyle ze względu na znakomity środek propagandy dla lokowania gotówki w instytucjach finansowych, ile ze względu na ochronę od niebezpieczeństwa ucieczki wszelkiego kapitału z banków, gdyby takiego przepisu nie było. Postanowie nie obciążenia gotówki bez takiego przepisu byłoby ciosem dla całego życia gospodarczego, pozabawiłoby bowiem banki wszelkiej gotówki i zaostriżyłoby jeszcze bardziej i tak dotkliwą już ciasnotę pieniądza. O ile idzie o obciążenie daniną gotówki, jedno się tylko nasuwa zastrzeżenie. Mianowicie jest ono niesłuszne w odniesieniu do gotówki, stanowiącej kapitał obrotowy przedsiębiorstw handlowych, czy przemysłowych. Ten bowiem kapitał obrotowy objęty był już podatkiem zarobkowym, czy przemysłowym, czy wreszcie proceduralnym i jako taki uwzględniony już był w pierwotnym projekcie daniny, będącej wielokrotnością tych podatków. Zwolnienie zatem od daniny tej gotówki jest bezsprzecznym postulatem sprawiedliwości.

Obciążenie daniną wyrównawczą w końcu walut zagranicznych i zagranicznych papierów wartościowych jest również wypełnieniem luk w pierwotnym projekcie daniny. Wiadomo bowiem, iż w czasach obecnych w tych walutach i papierach alokowane są ogromne majątki, które się zupełnie schylały z pod obciążenia daniną. Nieobciążenie zagranicznych papierów wartościowych byłoby wprost propagandą dla zakupu tych papierów i dla realizacji papierów krajowych, które jak np. akcje krajowe objęte są daniną przez opodatkowanie daniną krajowych spółek akcyjnych.

Pobieżny już zatem przegląd obiektów daniny wyrównawczej przekonuje nas, iż naogół z pewnymi jedynie zastrzeżeniami jest danina wyrównawcza postulatem sprawiedliwości podatkowej i jako taka zasługuje na pełne uznanie. Zachodzi jedynie pytanie, dlaczego min. Michalski nie uwzględnił

tych obiektów już w swym pierwotnym projekcie i dopiero pod wpływem silnego nacisku Sejmu, domagającego się obciążenia i kapitału ruchomego na daninę wyrównawczą się zdecydował. Odpowiedź na to jest niestrudną, jeżeli się uwzględni tendencje, któremi się kierował nasz minister skarbu przy konstruowaniu swego pierwotnego projektu. Pierwotna danina była tak konstruowana, by chwyciła źródła absolutnie pewne, nie mogące się ukryć i niedopuszczające zatem do defraudacji podatkowej, i to także źródła, które są już przez wymierzone za r. 1920 rzeczowe podatki uchwycone cyfrowo, i które zatem nie wymagały specjalnego oszacowania, ani też nowych fasyj. Tym to warunkom nie odpowiada ani jeden z obiektów, objętych obecnie daniną wyrównawczą. Wszystkie obiekty, wymienione w projekcie daniny wyrównawczej, dadzą się stosunkowo łatwo ukryć; przy wszystkich tych obiektach muszą być zatem przeprowadzone szczegółowe prace przedwstępne, natrafiające na znaczne trudności. Wszystkie w końcu obiekty te wymagają oszacowania, a zatem operacji samej w sobie bardzo trudnej, a coż dopiero w czasach obecnych, wykazujących taką niestabilność cen. Czy podane przez projekt kryteria jak cena hurtowa, kurs urzędowy, cena zakupu wzgl. szacunek znawców, a w końcu kurs giełdowy czy kurs notowań na giełdach zagranicznych jest czemś zupełnie uchwytnym? Tendencji min. skarbu Michalskiego stworzenia ustaw podatkowych prostych, jak najmniej skomplikowanych, danina wyrównawcza z pewnością nie odpowiada i wyobrazić sobie możemy niechęć, z jaką par excellence skarbowiec Dr. Michalski konstruował ją, zdając sobie przy każdym słowie projektu sprawę z piętrzących się w wykonaniu trudności. Musiał atoli ustąpić ze swych zasad skarbowych na rzecz Sejmu, nie znoszącego w imię partyjnej polityki, mającej opierać się na postulatach sprawiedliwości skarbowej, luk na korzyść kapitału ruchomego.

Na komisje obywatelskie, wyposażone, jak głosi projekt, w nadzwyczajne uprawnienia, spadnie zatem ciężki obowiązek wybrnięcia z tych wszystkich, wyżej wskazanych trudności. Przysięga manifestacyjna ma być tą ostateczną bronią, w którą wyposażone będą te organa.

O wysokości daniny wyrównawczej w stosunku do stawek głównego projektu o daninie trudno sobie wyobrazić poglądy, ze względu na to, że stawki te są w jednym i drugim wypadku oparte na odmiennych danych. W głównym projekcie daniny, stawki są wielokrotnością podatków, danina zaś wyrównawcza jest pewnym procentem wartości podlegających jej obiektów. Procent ten wzrasta w miarę wzrostu wartości, jest zatem progresywnym, poczynając od 1/2% a kończąc przy kwocie od 100 milionów marek na 20%, a zatem na płą tej części wartości obiektu. Pewną analogię i podstawę do wyrównania znaleźć można jedynie w odniesieniu do spółek akcyjnych, które wedle pierwotnego projektu daniny, zmodyfikowanego przez podkomisję skorbowo-budżetową spłacić mają w formie daniny 10% swego kapitału zakładowego i rezerwowego. Uwzględniając tę stawkę, musimy stwierdzić, że danina wyrównawcza, idąca przy kwotach do 20 milionów progresywnie od 1/2%—6% nie jest wygórowaną.

Przegląd prasy.

Ostatnie echa sprawy wileńskiej. — Federalizm Rosyi, Anglii a „Nasz Kuryer“. — O państwowienie. — Głos ludu śląskiego.

Lwów, 21. listopada.

„Kuryer Poranny“ potępia agitację żywołów narodowo-demokratycznych, które zdołały zmusić narodowy blok wileński nie tylko do „zajęcia wobec uchwały sejmowej negatywnego stanowiska“ (!) ale nawet do przeprowadzenia „w powiatach lidzkim i bractwskim akcyi wyborczej pod hasłem niewchodzenia obranych stąd posłów do Zgromadzenia wileńskiego, lecz złożenie wobec Sejmu Polskiego protestu przeciwko tego uchwałę“

Gdyby jacyś agenci kowieńscy czy starorossyjscy udziałali w takich akcyi najbardziej szkodliwej na szkodę

wszystkich zabiegów polskich około wygrania procesu o całą Ziemię Wileńską, nie mogliby doprawdy wymyślić nic mądrzejszego, niż ta niedorzeczna i warcholska uchwała.

Wnoszenie rozdwojenia w szeregi polskie, agitowanie za buntem przeciw woli Sejmu Polskiego, namawianie do wstrzymania się od udziału w Zgromadzeniu Wileńskim, jest czemś tak niesłychanym i potwornym, że trudno uwierzyć, aby polska Ziemia Wileńska to ścierpiła.

„Gazeta Warszawska“ nazywa co prawda swoje warcholstwo

bodźcem dla ludności Wileńszczyzny i dla wszystkich patriotów polskich do najwyższego napięcia sił w walce o zwycięstwo, oraz potężnym „memento“ dla tych, którzy niedość jasno jeszcze zdawali sobie sprawę z niebezpieczeństwa federalistycznych pomysłów Pilsudskiego.

To ciągle wyrażanie pięścią w stronę Belwederu staje się powoli manią prześladowczą redaktorów tego „muzealnego organu“.

Ze jednak dla innych państw federalizm nie jest niebezpieczną mrzonką, a tylko dobrze zrozumianym państwowym interesem, świadczy o tem przedewszystkiem polityka Anglii, świadczą o tem zabiegi wszystkich żywiołów rosyjskich, poczynając od maksymalistów, skończywszy na Młukowie. Bolesnym dowodem tej polityki rosyjskiej, był fakt pominięcia Polski w konferencji państw bałtyckich, którą widocznie ciążyć po czynają ku imperyum rosyjskiemu. Kwestyę tę omawia „Nasz Kuryer“.

Charakterystycznym jest, że idea federalizmu propagowana jest nie tylko w Rosyi sowieckiej lecz i na emigracji rosyjskiej, wśród żywiołów antybołszewickich. Ciekawy artykuł na ten temat zamieścił niedawno „Poslednija Nowosti“, organ Młukowa. Omawiając dążenia angielskie w kierunku pogodzenia się z Irlandyą, gazeta w artykule z wymownym tytułem „Na słusznej drodze“, zaznacza, że W. Brytania tworzy nowe prawo i idzie na spotkanie wymogom życia. De Valera dał ostatnio do zrozumienia, że celem przyszłej narady nie jest oderwanie się Irlandyi od Anglii, lecz naodwrot opracowanie form trwałej wzajemnej łączności. Przykład irlandzki służy gazetce za rodzaj przypowieści, ażeby wyciągnąć moralność odnośnie do Rosyi.

P. Politicosowi z „Naszego Kuryera“ należałoby tylko życzyć, by swych artykułów rzeczowych nawet, wcale dobrych nie kończył zawsze takim zjadliwym bluźnięciem w stronę całego polskiego obozu, jak:

To spotęgowanie się zarzuconej, spotwarzonej i splugawionej u nas idei powinni przyjąć do wiadomości zarówno nasi ameksyonisci, jak i nasi pseudo-federalisci, jeżeli umieją patrzeć nieco dalej, niż na długość... własnego nosa.

Podobny ton, nie przyczyni się do zapoczątkowania „nowego kursu względem mniejszości narodowych“ o który przecież tym panom tak idzie.

W związku ze zmianą kursu polityki wewnętrznej niemieckiej i dążeniami Lenina do odpaństwowienia szeregu przedsiębiorstw piśze „Nowa Reforma“:

Tendencje liberalne przejawiają się równocześnie na dwóch megunach myśli i ideologii państwowej: u Lenina i u ultrakapitalistów, jakimi są przemysłowcy niemieccy. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że sprawa stanęła w taki sposób, że albo cywilizacja europejska runie, albo życie wróci do swych podstaw liberalnych, chociażby odpowiednio modyfikowanych i rozwiniętych. Bolszewicy doprowadzili do ostatecznych konsekwencji, czyli do absurdu, stawiając ręką do ręki radykalnego powrotu do liberalizmu.

Zachodzi tylko pytanie, czy wszystkie społeczeństwa europejskie muszą przebyć pełny cykl doświadczeń na drodze rozszerzania funkcji państwa, czy też potrafią sobie oszczędzić doświadczeń najbardziej bolesnych i niedorzecz. Inne mi słowy, czy potrafimy zawrócić do liberalizmu odrazu, z własnej woli i myśli, czy też zmuszeni do tego dopiero sta-nem nieznośnym, do jakiego doprowadzi nas prędzej czy później wzrastająca jeszcze ciągle hipertrofia funkcji państwowych.

Zdaje się jednak, że na razie państwu polskiemu nie grożą owe mniej przyjemne stadya rozwoju. Możemy być spokojni, o drogę, którąmi

pójdzie Ojczyzna nasza, skoro lud śląski, którego tak panicznie hała się prawica, a w którym takie nadzieje pokładała nawet najskrajniejsza lewica, zdobywa się na takie oświadczenie:

„W trzechletniej naszej pracy kierowaliśmy się zawsze i jedynie interesem państwa, dając do wywołania drogami odpowiadającymi duchowi naszego ludu. Przestrzegaliśmy w naszej pracy ducha bezstronności i lojalności względem każdego kierunku myśli politycznej, szliśmy ponad partye, pod hasłem „Polsce — nie osobom”.

(Powstaniec. List otwarty Związku b. powstańców górnośl. do redakcyi „Rzeczypospolitej”).

Ukraińcy żądają międzynarodowego załatwienia kwestyi Galicyi Wschodniej.

Oświadczenie sekretarza stanu wschodnio-ukr. dr. Osypa Nararuka.

„Noue Presse” zamieszcza w jednym z ostatnich numerów wywiad współpracownika swego z państwowym sekretarzem wschodnio-ukraińskim dr. Osypem Nararukiem. Oto co oświadczył dr. Nararuk o stanie obecnym w kwestyi Galicyi Wschodniej:

Wiedeń, 19. listopada.

„Sprawa Galicyi Wschodniej, zbliża się niewątpliwie do punktu ostatecznego rozwiązania. Dowodzi tego nie tylko oświadczenie angielskiego premiera ministrów Lloyd George'a w angielskiej Izbie, złożone dnia 3 b. m. głoszące mianowicie że Rada Najwyższa po uregulowaniu wszystkich kwestyi polskich, zajmie się również problemem wschodnio-galicyjskim, lecz także interwencya francuskiego i angielskiego posła u polskiego ministra spraw zagranicznych Skirmunta w Warszawie. Stwierdzili oni, że sprawa Wschodniej Galicyi nie jest sprawą obchodzącą wyłącznie Polskę, lecz sprawą międzynarodową, która w najbliższej przyszłości uregulowaną zostanie przez ententę.

Niedawno zawarty układ Polski z Czecho-

słowacyą przewiduje desinteressemont ze strony Czechosłowacyi w sprawie Galicyi Wschodniej, to znaczy, państwo czecho-słowackie nie będzie uprawiało w kwestyi Galicyi Wschodniej polityki aktywnej. Nie wiadomo jednak, czy odpowiadać to będzie interesom żywotnym państwa czecho-słowackiego oraz opinii publicznej narodu czecho-słowackiego. Należy jednak skonstatować, że pasywność oficjalnej czecho-słowackiej polityki w kwestyi Galicyi Wschodniej, faktycznie w niczem jej nie zmieni, czego najlepszym dowodem czecho-słowackie i polskie opinie prasowe”.

— Jakie stanowisko zajmuje ludność ukraińska co do projektu autonomii Galicyi Wschodniej?

— Ludność ukraińska nie przystanie nigdy na polską suwerenność państwową. Również i ostatnie polskie projekty udzielenia autonomii dla Galicyi Wschodniej odrzucili Ukraińcy Galicyi Wschodniej jako nie nadające się do dyskusyi.

Ukraińska większość Galicyi Wschodniej żąda, by kwestya Galicyi Wschodniej załatwiona została międzynarodowo”.

Rząd czeski popiera emigracyę ruską.

Praga, 19. listopada.

W ministerstwie spraw zagranicznych Republiki Czechosłowackiej odbyła się w tych dniach konferencya między reprezentantem tego ministerstwa zast. min. Tirsem, reprezentantami profesorów i studentów czeskich, tudzież przedstawicielem Rusinów prof. Kolessą, delegacyą studentów ruskich i delegatem komitetu ruskiego p. Szapowalem. Tematem konferencji była sprawa zorganizowania akcji ratunkowej dla studentów ruskich. Postanowiono zorganizować tę akcyę w formie osobnego Towarzystwa czesko-ukraińskiego, wspieranego przez rząd i społeczeństwo czeskie. Wsparcie ma być dość poważne, a inicjatywy utworzenia go podjęli się studenci czescy i grono profesorów.

Jubilusz „Ridnyj Kraju”.

Lwów, 21. listopada.

Dnia 19. bm. minal rok od ukazania się pierwszego numeru dziennika ruskiego „Ridnyj Kraj”. Pod redakcyą znanego literata i dziennikarza p. Michała Jackowa, pismo to stojąc twardo w obronie praw Rusinów, wysunęło śmiało hasło polsko-ruskiego porozumienia i pod tem hasłem walczy do dziś. Po roku żmudnej pracy może się poszczycić tem, że propagowana przez nie idea, znajduje coraz bardziej podatny grunt w społeczeństwie ruskim, o czem świadczy chociażby wzmagaająca się prenumerata pisma i fakt, że wielu z dotychczasowych „nieprzejejdanych” polityków ruskich, zaczyna — co prawda — na razie cichcem, — współpracować w tem piśmie, którego praca i tendencye godne są również poparcia społeczeństwa polskiego i prasy polskiej.

Kwestya drożyzniana, przez którą cierpi obecnie ludność niemiecka roztrząsana była również na ostatnich posiedzeniach sejmiku Rzeszy. Jako przyczynę szalejącej obecnie drożyzny podał minister spraw gospodarczych fakt, że cudzoziemcy wykupują znaczne ilości towarów w obszarach nadgranicznych. I tak np. we wrześniu przeszło granicę przeszło 120 tysięcy osób, w tym celu, by w Niemczech poczynić zakupy. W komisjach kontrolujących ruch graniczny przeprowadzono już gruntowną rewizyę i sanacyę.

Na ulicach Berlina uwijają się posterunki policyi. Aresztowano kilka osób.

Rola prasy na konferencji w Waszyngtonie.

Nowe mocarstwo. — Praca wre. — Niezwyciężona pomoc prasie. — Dziennikarze otrzymali wiele udogodnień. — Prezydent Stanów Zjednoczonych przyjmować będzie dziennikarzy. — Wykwintne pomieszczenie dla prasy.

Waszyngton, w listopadzie.

W Waszyngtonie gdzie obecnie zjechał cały świat dyplomatyczny i polityczny na konferencyę w sprawie rozbrojenia, pośród wielkich państw reprezentowanych w stolicy Stanów Zjednoczonych, pojawiło się mocarstwo, które jeszcze nie przejawilo może nigdy tyle energii co dziś w Waszyngtonie. Tem mocarstwem jest prasa całego świata, skoncentrowana już od dłuższego czasu i odgrywająca obecnie w Waszyngtonie doniosłą rolę. Korespondenci pism ze wszystkich stron świata, pracują z niesłychaną energią.

Rząd Stanów Zjednoczonych pośpieszył z pomocą prasie, W zdumiewający sposób okazano tu zrozumienie dla techniki pracy dziennikarskiej. Potworzono mnóstwo osobnych kamer telefonicznych, zaprowadzono wiele stacyi telegrafu bez drutu, oraz przygotowano biura dla dziennikarzy, zaopatrzone w maszyny do pisanja i stenografów. Urzędowe odcieczki dyplomatów i mężów stanu od kontaktu ze światem, jak to praktykowane było dotychczas w całej Europie, usunęto w Waszyngtonie niemal zupełnie.

Karta legitymacyjna dziennikarza ułatwia mu wejście wszędzie. Oczekiwanie w biurach delegacyi urzędowych ma ustać. Prezydent Stanów Zjednoczonych dwa razy w tygodniu przyjmie wszystkich przedstawicieli prasy, aby im dać obszerną odpowiedź na wszelkie pytania.

Reprezentanci prasy otrzymali wykwintne pomieszczenie. Poraz pierwszy na kongresie światowym wszystkie państwa traktują prasę, jako wielkie mocarstwo, która przez oświetlanie faktów, przyczynia się do zbliżenia poważnionych państw i narodów.

Z życia artystycznego.

Dwie wystawy sztuki.

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych. — Wystawa prac Adama Batyckiego w Związku Artystów Plastyków.

Lwów, 21. listopada.

(mg) Niedziela wczorajsza zaznaczyła się w pamięci artystycznego życia naszego miasta otwarciem aż dwóch wystaw sztuki: Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych i wystawy prac Adama Batyckiego w Związku Artystów Plastyków.

Tow. Sztuk Pięknych pokazało nam tym razem zbiór obrazów trzech tylko artystów, przypadkowo chyba razem zgrupowanych, gdyż nie łączy ich ani podobieństwo techniki malarskiej, ani pokrewieństwo myśli artystycznej. Janina Nowotnowa, której nazwisko pamiętają już Lwowianie z szeregu innych wystaw, wystąpiła z bogatym dorobkiem swej twórczości, wypowiadając się głównie w pejzażu. W dwóch pierwszych salkach, założonych pracami artystki, znajdujemy fragmenty ze Lwowa, wdzięczne szkice z nad Bał-

Rozruchy w Berlinie na tle ekonomicznem.

Plądrowanie sklepów spożywczych. — Kompletne wyrabowanie rzeźni. — Bezrobotni usiłowali przypuścić szturm do ratusza. — Policya zaniar udaremniała. — Do bezrobotnych przyłączają się przedstawiciele i innych klas ludności. — Odezwa przyzdyum policyi. — Rewizya cenników. — Wykroczenia ostro karane. — Kwestya drożyzny roztrząsana na posiedzeniach sejmowych. — Wykupywanie towarów przez cudzoziemców.

Berlin, 19. listopada.

(Tel. wł.) Od kilku dni panuje wielkie wzburzenie w mieście. Powtarzają się ciągle rabunki sklepów spożywczych, znajdujących się w różnych stronach Berlina. W części północnej wpadł wzburzony tłum między innymi do rzeźni, zaopatrzonej bardzo obficie i plądrował ją doszczętnie. W części wschodniej, zdolali kupcy zapobiedz rabunkom, przez rychłe zamknięcie sklepów. Bezrobotni usiłowali przypuścić szturm do ratusza, zaniar ten udaremniała jednak policya.

Zrazu w rozruchach w Berlinie brali udział niemal sami bezrobotni. Obecnie jednak, wskutek gwałtownej zwyżki cen wszystkich towarów, przyłączyli się do nich także przedstawiciele innych klas ludności. Przyzdyum policyi opublikowało odezwę, nawołującą ludność do spokoju. Odezwa głosi, iż specjalne komisye zajmą się zbadaniem cenników poszczególnych sklepów, wszyscy zaś wykraczający przeciwko taryfom ustanowionym, pociągnięci zostaną do surowej odpowiedzialności.

tyku, kilka interesujących studyów graficznych i dość mocne w kolorystyce kwiaty. Z wielkiego płótna Tadeusza Rybkowskiego, przedstawiającego targ na pl. Bernardyńskim i kilku mniejszych szkiców starego Lwowa, bije technicznie przeszłości, którą artysta stara się sumiennie odtworzyć zarówno w fragmentach architektonicznych, jak w strojach minionej epoki. Jakkolwiek byłby sąd krytyków o sposobie wykonania tych pracowitych dzieł, pozostaną one zawsze ważnym i cennym dokumentem historycznym rzeczy, które sędziwy artysta sam jeszcze oglądał, a które bezpowrotnie już zaginęły.

Trzecim jest Adam Busch, malarz w pomysłach bardzo oryginalny i śmiały, aczkolwiek czasami niezupełnie zrozumiały. Dlatego też dzieła jego przeważnie symboliczne wywołują zdania dość sprzeczne, ale czynią wrażenie silne i zatrzymują widza długo przed sobą. Szkoda tylko, że niektóre z tych prac nie są nowością dla Lwowa, gdyż były już wystawiane. Zapowiedziane równocześnie prace Niesiołowskiego nie nadeszły na czas.

Związek Artystów Plastyków przy ul. Wronowskiej 4 uczcił się zbiorem przepysznych akwarel Adama Batoryckiego z Poznania. Do zwiedzenia tej wystawy gorąco zachęcić należy wszystkich, którzy interesują się sztuką. Batorycki imponuje bowiem przedewszystkiem dużym polem i zarazem szczerem poczuciem prawdy i prostoty — obraży zatem jego mimo barwności, wdzięku i nastroju nie mają w sobie nic przesady ani pozy. Pejzaże morskie, górskie i architektoniczne, zebrane z wędrowek artysty przez całą Polskę od Bałtyku po Tatry, wyczarowane z przedziwną swobodą i łatwością techniki akwarelowej, nie odbiegają od siebie ani formą artystyczną, ani nawet rozmiarami. Widać, że wyszły w niedługim przeciągu czasu z jednej teki artysty, młodego, lecz już wytrawnego, który długo czekał, zanim dojrzały owoc swych studyów nad naturą odważył się okazać publiczności.

Obok wystawy obrazów pomieszczono zbiór przedślicznych wyrobów majolikowych jednej z fabryk poznańskich. Okazy te spóźniły się na Targi Wschodnie i są obecnie do sprzedania.

Obie wystawy zwiędziało wczoraj liczne grono osób ze świata artystycznego.

Śp. Edward Fiderer.

Lwów, 21. listopada.

Żalobne klepsydry dionisty wczoraj o zgonie sentera pedagogów lwowskich szkół średnich, śp. profesora Edwarda Fiderera, z którego piękną postacią i pracą związany jest półwiekowy okres dziejów naszego szkolnictwa w tej dzielnicy. Znałomity filolog „starej daty”, jeden z tych, dla których ukochany przedmiot był najgłębszym i nożem przywiązaniem życiowym, doskonały zwłaszcza graczystą, pełen istic neohumanistycznego zapachu i fałkowej miłości dla klasycznej starożytności i jej pisarzy, przez lat pięćdziesiąt bez mała pełnił śp. Fiderer urząd nauczycielski, głównie we Lwowie, w dzisiejszym gimnazjum klasycznym im. Stefana Batorego.

Kochał swój zawód całą duszą, bez wahań i kompromisów, wychowawcą był oddanym młodzieży zupełnie, taktownym, zacnym, pełnym owego spokoju i serdecznego humoru, który cechuje zawsze ludzi dobrych i czystych. Całe pokolenie wyszły z pod jego ręki, wykształcił wielu wybitnych dzieł filologów i nauczycieli, a każdy z nich zachował czule i jasne wspomnienie o tym uczonym profesorze, poczciwym i jowialnym przewodniku. Opowiadano o nim wiele serdecznych anegdotek szkolnych, powtarzano jego żarty i dowcipy, które umiał życie izby szkolnej; w sercach młodzieży pozostał na zawsze postacią kochaną. Od kilku lat był już na dobrze zasłużonej emeryturze. Pracował jednak nieustannie, udzielał lekcji w zakładach prywatnych, interesował się przedmiotem swoim, sprawami szkoły i pedagogiki, losem swoich uczniów. Do niedawna jeszcze spotkać można było tego sympatycznego staruszka, jak przez ul. Lyczakowską zmierzzał powolnym krokiem ku miastu, na godzinę żalobne witany co chwila uklonami dawnych uc-

niów; przystawał wówczas na ulicy, uśmiechał się serdecznie i odklaniał nisko, z niezwykłą skromnością.

Pracował też naukowo w zakresie filologii klasycznej, a jego „Gramatyka języka greckiego” na wyższe gimnazjum, należała do podręczników niewątpliwie najlepszych i stojących na poziomie nowych zdobyczy naukowych. Uczylimy się z niej wszyscy, płakał nad jej paragrafami nie jeden uczeń, choć poza suchym z natury rzeczy wykładem, kryło się gorące serce i szczery entuzjazyzm starego lwowskiego filologa.

Cześć pamięci Edwarda Fiderera, jednego z ostatnich pedagogów polskich z dawnych czasów. Za trumną jego szły wczoraj gromadki siwych już nieraz wychowanków, popłynęły stare wspomnienia z ławy szkolnej i stanęła przed oczyma żywo postać tego który całe życie wiołnie służył nauce, szkole i ojczyźnie.

(mg) Wczoraj o godz. 4 po poł. odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki śp. Edwarda Fiderera. W pogrzebie uczestniczyła oprócz rodziny liczna rzesza przyjaciół, uczniów i kolegów zmarłego, oraz delegacya Towarzystwa Nauczycieli Szkół wyższych. Przed domem żałoby przy ul. Grottingera 1, przemówił prof. Uniw. dr. Witkowski, kreśląc życiorys, oraz wspomnienie działalności i zasług śp. Fiderera. Następnie kondukt żałobny, prowadzony przez ks. biskupa Twardowskiego w hoźnej asystencji duchowieństwa podążył przez ul. Lyczakowska, Hofmana i Piekarską ku omentarzowi Lyczakowskiemu.

W trzecią rocznicę.

Słowo wstępne. — Program obchodu. — Dochód na budowę kaplicy „Orląt“.

Lwów, 21 listopada.

Trzecią rocznicę oswobodzenia Lwowa rozpoczęto wczoraj popołudniu uroczystym obchodem urządzonym przez tut. Izbę rękodzielniczą.

Obchód wypadł bardzo pięknie, a złożyły się nań: I. Schirmera prezesa Izby: Słowo wstępne, odśpiewany przez „Echo“ W. Zeleńskiego „Chór rycerzy“ z op. Goplana pod batutą dra Schmidta z tow. fortepianu Rangla dyrektora „Echa“, deklamacya Bendłówny, solo na wiołonczeli A. Schmara jun., deklamacya rotmistrza T. Nittmanna, kwartet smyczkowy J. Schmar I skrzypce, Z. Sławski II skrzypce, E. Tadlewski altówka i A. Schmar wionczela. W końcu chór „Echa“ pod dyrekturą dyrektora swego Rangla odśpiewał J. Nowowiejskiego „Obronę Lwowa“.

Wykonawców programu za prawdziwie artystyczne wywiązanie się z przyjętych na się zobowiązań zgromadzona publiczność obdarzała długotrwałymi oklaskami.

W końcu zaznaczyć należy, że czysty dochód z obchodu przeznaczono na budowę „Kaplicy Orląt“.

„Rozwój“.

Sprawozdanie z Okręgowego Zjazdu delegatów i walne zgromadzenie członków lwowsk. Sprawozdanie ze Zjazdu warsz. — Namłętna dyskusya. — Wybór zarządu, rady nadzorczej. — Wnioski.

Lwów, 21. listopada.

W sali Kongregacyi kupiectwa polskiego, przy ul. Czarnieckiego 1, odbył się wczoraj przed południem pierwszy Okręgowy Zjazd delegatów i walne zgromadzenie członków „Rozwoju“ lwowskiego.

Zgromadzonych, którzy zapełnili salę po brzegi, powitał prof. dr. M. Thullie, którego też wybrano przewodniczącym zgromadzenia. Do prezydium wybrano R. Weyde i W. Naake-Nakeskiego. Na sekretarzy powołano G. Pola i H. Skoczylasowa.

Sprawozdanie z Ogólno krajowego Zjazdu delegatów w Warszawie, z dotychczasowej dzia-

łalności okręgu wschodniej Małopolski i najbliższe zadania, jaktemi zająć się powinien „Rozwój“ omówił dyrektor okręgowy „Rozwoju“ Bogdan Krzysztofowicz.

Nad sprawozdaniem wywiązała się namłętna dyskusya, w której zabierali głos: Książkiewicz, Sudhoff, Kijanowski i kilku delegatów z prowincyi. Wynikiem tej dyskusyi było uchwalenie rezolucyi, w której zebrani wyrażają obecnemu prezydium miasta wyrazy ubolewania z tego powodu, że odmówiono „Rozwojowi“ towarzystwu apolitycznemu, udzielenia sali gimnastycznej w jednej ze szkół miejskich na urządzenie odczytu. Nadto uchwalono cały szereg wniosków dotyczących agitacyi i działania na przyszłość. Wnioski te przekazano do wykonania nowemu Zarządowi.

Następnie odczytano sprawozdanie kasowe, z którego wynika, iż Towarzystwo liczy obecnie 1101 członków rzeczywistych i 44 wspierających. Stan kasy od 10 kwietnia br. przedstawiał się w dochodach 494.156 mk., w wydatkach 435.814 mk. 50 fenigów.

Po udzieleniu obecnemu Zarządowi absolutoryum, przystąpiono do wyboru Okręgowej Rady Nadzorczej i Okręgowego Zarządu. Po kilkumiesiętowej przerwie wybrano jednogłośnie na wniosek komisji matki Radę Nadzorczą w następującym składzie: Aleksandrowiczówna A., Boehm Edw., dr. Borowiec J., Czapelska H., ks. Długosz T., Flosch J., Gosłkowska J., Große A., Hawranek Ewd., Hoszowski L., Kaczorowska Ald., Kadernożka J., Kopka W., Kijanowski K., Książkiewicz P., Kwintowski L., Lingelbloch W., Litwin K., Lubomirska El., Madura Ant., Majerski St., Mermon St., Mikuszewski J., Nakeski W., Nawrocki Fr., Nowicka L., Ohly Ferd., Połlak K., Preidl Eug., dr. Romer Eug., Rossowski St., Rozwadowski J., Skalba P., Skórska K., Skrzyński St., dr. Stahl L., Suchy F., dr. Świątkiewicz M., dr. Szpor L., Teodorowiczowa A., dr. Thullie M., Walczak Fr., Wiśniewski L., Wronka J., Żeglestawski Wl. — Zarząd. a) Członkowie: Krzysztofowicz B., ks. Lagosz K., dr. Podsoński Wl., Pola Ger., dr. Roehr L., Różnicki H., Sauczej T., Skoczylasowa H., Weyde R., Wiołkowska K., mł. Wołki b) Zastępcy: Witarowski J., Żimny Edw.

Wreszcie zabierali głos: dyr. Bogdan Krzysztofowicz, w sprawie zakupywania akcji Banku Narodowego, którego wzmótte powstać ma filia we Lwowie, red. Naake-Nakeski w sprawie zakładania czytelni publicznych dla klasy pracującej we Lwowie, składając równocześnie kwotę na ten cel zebraną. Wkońcu dyr. B. Krzysztofowicz zachęcał zebranych do jak najliczniejszego wzięcia udziału w „Pierwszej Konferencji Żydoznawczej“ która odbędzie się w Warszawie w dniach od 4 do 8. grudnia br.

Zgromadzenie trwało prawie trzy godziny.

Z życia Tow. spółdzielczych.

Walne zgromadzenie „Jedności“

Zagajenie. — Sprawozdanie. — Dyskusya. — Wybory. — Uchwały.

Lwów, 21. listopada.

(S) W wielkiej sali posiedzeń Izby handlowo-przemysłowej obradowało wczoraj przez kilka godzin Walne Zgromadzenie Związku Spółdzielni spożywczo-gospod. „Jedność“, na które przybyło kilkudziesięciu delegatów ze Lwowa i z prowincyi. Zgromadzeniu temu dyrekcyja „Jedności“ przedłożyła sprawozdanie, z którego się dowiadujemy, że w czasie zagrożenia miasta najazdem bolszewickim przedsiębiorstwo poniosło znaczne straty. Kiedy się stosunki zaczęły układać, „Jedność“ z powodu braku gotówki zdana na kredyt bankowy otrzymała go w roku sprawozdawczym w Akcyjnym Banku Związkowym, ostatnio Polskim Banku krajowym, a poprzednio w Wiedeńskim Banku Związk. i Ziemi. Banku Kredyt. Ogólny stan gospodarczy utrudniał w wysokiej mierze działalność dyrekcyi ale mimo to wyniki, z którymi dyrekcyja staje przed Walnem Zgromadzeniem, świadczą dobrze o działalności Związku. Obrót ogólny w roku sprawozdawczym 1920—21 wynosi 400.023.369 mk. Zamykając sprawozdanie dyrekcyja zaznacza, że wchodzi w trzeci rok pra-

ADOLFO DZIS! MADAME SANS GÈNE

W głównej roli
Eileen Richter

cy silniejsza, oparta o szerokie koła spóżywców zgrupowanych koło idei kooperatywy i wspomaganą zaufaniem władz i instytucji społecznych i finansowych.

Obrady Walnego Zgromadzenia zagał prezes Rady nadzorczej wiceprez. miasta Obirek witając delegatów i gości. Jako goście przybyli delegat „Nuzy“ dyr. r. Rybicki, delegat Banku Krajowego dr. Różycki i sekretarz Związku stowarz. zarobk.-gospod. p. Jenner. Po zagajeniu przystąpiono do obrad. Sprawozdanie drukowane przedłożone przez dyrekcję uzupełnili dyrektorzy Krzysztofowicz i Chrystowski. Imieniem Rady nadzorczej red. Laskownicki zaznaczając, że dyrekcja sprawowała swój urząd z niezwykłą sumiennością i obywatelskością wyraził swe pełne zaufanie i uznanie.

Sprawozdanie Komisji rewizyjnej przedłożył dyr. Wohlfeld a propozycje co do rozdziału czystego zysku dyr. Krzysztofowicz. Po krótkiej dyskusji, w której zabierali głos p. Gałasiewicz i Ulrich sprawozdanie oraz wnioski Rady nadzorczej i dyrekcji przyjęto. Z kolei dyrektorzy Chrystowski i Krzysztofowicz przedłożyli i uzasadnili szereg wniosków, które po dyskusji, w której zabierali głos prof. dr. Doliński, Gałasiewicz, Ulrich i referent uchwalono następujące wnioski wzywające „Jedność“ do rozpoczęcia pracy lustracyjnej, do konsolidacji ruchu spółdzielczego spóżywców, do propagandy spółdzielczości, do połączenia Związków spółdzielczych wreszcie do starania

się o wprowadzenie nauki o celach i znaczeniu spółdzielczości do szkół.

Przy dokonanych wyborach zostali wybrani: członkowie Rady nadzorczej: Obirek Julian, wiceprezydent m. Lwowa, Laskownicki Br., redaktor, Dr. Doliński Alek., prezes Zw. zarob.-gosp., Ekiert Zygm. dyr. Pow. stow. spoż., Konarski Tomasz, admin. „Dziennika Ludowego“, Dr. Landes Abraham, adw. i kolarz. Zastępcy członków Rady nadzorczej: Blumengarten H., dyr. kons. „Solidarność“, Dawidowicz, dyr. kons. budowl. Komisya rewizyjna: Dr. Tomanek Franc., prof. Akad. handl., Wohlfeld, dyr. Banku Hipot., Bachman Józef, księgowy Kasy chorych.

Sekretarzowali dr. Wołowicz i dr. Rosenberg.

NADESLANE.

DYREKTOR

pierwszorzędną siłą

zmieni starowisko od 1. stycznia lub 1. lutego 1922. Nadzwyczajnie rozwinięty talent organizacyjny, niwyczerpana energia, wszechstronnie wykształcony, biegły w bankowości, towaroznawstwie, obcych językach i handlu, posiada y rozległe stosunki handlowe tak w całej Polsce, jak też za granicą, znawca rynków i zbytu, poszukuje odpowiedniej posady w handlu, przemysle lub banku, ewentualnie przystąpi do spółki intratnego przedsiębierstwa z kapitałem do 4.000.000 Mk. Łaskawo w ośmiennia pod szyją „Pлак ra. kat.“ do Biura ogłoszeń Staszeka w Krakowie, Mał. lińskiego 18. 3919

Konflikt japońsko-amerykański na konferencji waszyngtońskiej

Paryż, 20. listopada.

(PAT.) Jak donoszą z Waszyngtonu propozycje japońskie wywołały silną reakcję w kołach amerykańskich, propozycje te bowiem uważają tam jako sprzeciwiające się szczerym zasadom postawionym przez Hughesa. Amerykańscy eksperci morscy zamierzają jednak wyna-

leść zadowalający sposób rozwiązania całej tej kwestji, tak, że wysłaby ona na korzyść Japonii o ileby Japonia zgodziła się na rewizję listy swoich okrętów, jeżeliby zaś Japończycy obstawali przy powiększeniu swego tonażu, osiągnięcie zgody będzie trudne.

Japonia chce mieć tyle krążowników, ile Stany Zjedn.

Berlin, 20. listopada.

(PAT.) Wedle doniesień z Waszyngtonu, zarządza Japonia podwyższenia swych sił morskich do 70 proc. zamiast do 60 proc. w stosunku do sił

morskich innych flot wojennych. Życzeniem Japonii jest posiadać taką ilość krążowników, jaką posiadać będą Stany Zjednoczone.

Sowiety proponują rokowania w sprawie likwidacji zajęć nad Zbruczem.

Warszawa, 21. listopada.

(Telef.) (G) Poselstwo sowieckie wystosowało do ministerstwa spraw zagranicznych notę podpisaną przez Oboleńskiego, w której rząd sowie-

cki proponuje podjęcie rokowań polsko-sowieckich w sprawie ostatecznej likwidacji zajęć nad Zbruczem. Nota będzie oficjalnie ogłoszona razem z odpowiedzią rządu sowieckiego.

Znowu katastrofa kolejowa.

Lwów, 21. listopada.

Z powodu

wykolejenia się pociągu towarowego na stacji Borkowizna

w obrębie dyrekcji radomskiej, został wczoraj po ciąg pociąg ekspresowy odchodzący o godzinie 7 minut 30 rano ze Lwowa do Warszawy skierowany przez rutę pomocniczą Rozwadów—Nadbrzeże—Skarszysko.

Brak wprowadzić bliższych wiadomości o rozmiarze katastrofy, ale okoliczność ta, że wstrzymano ruch pociągów ekspresowych odchodzących ze Lwowa do Warszawy i z Warszawy do Lwowa przez linię Roz-

wadów—Lublin wskazuje, że katastrofa przybrała prawdopodobnie większe rozmiary i uprzyśnić toru potrwa dłuższy czas.

Dyrekcja lwowska w porozumieniu z dyrekcją radomską zarządziła aż do odwołania wstrzymanie ruchu pociągów ekspresowych ze Lwowa do Warszawy przez Rozwadów—Lublin i skierowanie ich przez Rawę ruską—Bełzec—Rejowiec i Lublin.

Z powodu wspomnianej katastrofy nadszedł wczorajszy pociąg ekspresowy, który nadchodzi z Warszawy do Lwowa o godzinie 10-tej wieczorem dopiero dziś rano.

Rusini organizują się.

Lwów, 21. listopada.

Wczoraj wieczorem (wczoraj) odbyło się we Lwowie posiedzenie prezydium ukraińskiego Rady Narodowej. Obecni byli: dr. Włodzimierz Baczyński, ks. Wojnarowski, dr. Makuch, dr. Lew

Baczyński i w. i. Z członków nie wziął udziału w naradach p. Barwiński, który boczy się ciągle jeszcze na dra W. Baczyńskiego. Tematem narady była obecna sytuacja polityczna. Szczegóły narady podamy później.

WIEŚCI ZE STANISŁAWOWA.

Stanisławów, 21. listopada.

(Tel. wł.) Zmarł tu nagle prezes dyrekcji stanisławowskiej Władysław Wawrzyszkiłowicz. — Pogrzeb odbędzie się dziś w poniedziałek.

Generał Niessel, który przyjechał dziś rano z Kołomyi zabawi tu przez cały dzień i wyjedzie dziś w nocy pociągiem osobowym do Stryja.

Z NIEOFICJALNEJ GIELDY PRZEDPOL.

Lwów, 21. listopada.

Wczoraj do godziny drugiej tendencja znizkowa. Później zwyżs, dolary poszły o 200—250 punktów w górę, wieczór tendencja chwiejna, która utrzyma się do dnia dzisiejszego.

Dolary amerykańskie 3450—3460, jedynki i dwójki 3350—3360, dolary kanadyjskie 2700—2750, 1-ki i dwójki 2600—2650, marki niemieckie 14'50—15'00, setki 13'80—13'90 drobne 13'40—13'50, leje 22'50—23'50, drobne 22'00—22'10, czeskie korony 37'00—38'00, drobne 36'00 do 36'20, austriackie tysiączki 0000—0000, setki 000'00—000'00, 50-koronówki 50'00—55'00, 20-koronówki 16'00—16'50, 10-koron. 15'00—15'50, 1-ki i 2-ki 0'00—0'00 f., ruble 5-setki 1'90 2'40, setki 2'00—5'00, 25-rubliówki 1'90—2'40, 10-rubl. 1'70—1'80, reszta drobnych od 0'90—1'35, dumskie tysiączki 30'00—35'00, dumskie 250 rb. 25'00—28'00, karbowanice 2'80—3'00, hrywny 6'00—8'00 franki franc. 200—230, funty szterl. 13000—13200, franki szwajcarskie 500—570.

PROGRAM.

REPERTUAR TEATRÓW MIEJSKICH.

Teatr Wielki:

W poniedziałek 21. listopada o godz. 7'30 „Alda“ opera w 4 aktach Verdiego.

Teatr Mały:

W poniedz. 21. listopada o godz. 7'30 „Nina“ sztuka w 3 aktach L. Kampfa (premiera).

Teatr Nowości.

W poniedziałek 21. listopada o godz. 7'30 w. „Taniec szczęścia“ operetka w 3 aktach R. Stojza.

Repertuar Bagatel lwowskiej.

Gościnne występy pp. Burskiej, Ordonówny, E. Lerche, M. Windheima i M. Rentgena. 1) Pierwsze „Rendez vous“, żart w 1 odsł. 2) Dział koncertowy z udziałem art. warsz. 3) „Miłość i dolar“, pastel sceniczny w 1 odsłonie. — Początek o godz. 8 wiecz.

Repertuar Teatru lit.-art. „UL“, ul. Ossolińskich 10.

1) Część koncertowa z udziałem pp. Ardeł, Trouem, Bronowskiego, Michałowskiego, Mirskiego, Wiklińskiego i in. 2) „Rycerz przemysłu“, szkic sparafrzował Rujwid. 3) „Wysoki gość“ żart sceniczny Bronowskiego.

Początek o godz. 8 wieczorem.

←0—

Obrońcy Lwowa! Dziś o godzinie 7-mej wieczorem odbędzie się w Sali „Sokoła-Maciejrasy“ Walne Zebranie Obrońców Lwowa i Uczestników Odsieczy z porządkiem dziennym: Zagajenie; Enuncyat w sprawie Wschodniej Małopolski; Sprawozdanie z czynności Koła Delegatów; Sprawa nadania ziemi; Wnioski (poprzedało pismem Komitetowi Organizacyjnemu przedłożone). Kartę uczestnictwa wydaje Komitet Organizacyjny w lokalu Ligi Kobiet plac Akademicki 1, od godziny 3—6 wieczorem.

Komitet Organizacyjny Obrońców Lwowa wzywa wszystkie Odcinki i Grupy do jawienia się dnia 22 b. m. na nabożeństwo w kościele św. Elżbiety i w kościele Archikatedralnym. — Zbiórka pod kościołem św. Elżbiety o godzinie 8'45, Od inkami i Grupami.

Oddział małopolski Związku Banków we Lwowie, zawiadania P. T. Publiczność, że z powodu uroczystego święta jutrzejszego w rocznicę oswoobodzenia m. Lwowa, biura banków lwowskich w dniu jutrzejszym będą zamknięte.

HERBATNIKI

plerniki, ciasta, torty, oraz znakomite cukry deserowe, — poleca znana z doborowych wyrobów Firma **Czesław Schayer**, Lwów, plac Maryacki 7. Przyjmie się zamówienia w zakresie cuk. wchodząca. 390

autorstwa raportów i planów, w śledztwie jednak orzyznał się do tego. Przy rewizji dokonanej u Schuberta znaleziono cały arsenał szpiegowski, oraz niezbite dowody kontaktu z niemieckimi władzami wojskowymi. Obok baronowskich wizytówek znaleziono legitymacje oficerskie i paszporty o autentycznych pieczęciach i podpisach. Schuberta skazano na cztery lata więzienia.

Wielki skandal pocztowy w Poznaniu.

Masowe kradzieże paczek pocztowych. — W aferę wmieszani wyżsi urzędnicy. — Przyznawanie się do winy. — Defraudanci czerpali olbrzymie dochody.

Poznań, 20. listopada.

Poznańskiej policji śledczej doniesiono o masowych kradzieżach paczek pocztowych i wartościowych przesyłek listowych, dokonywanych systematycznie od roku mniej więcej w III. Urzędzie pocztowym.

Nadużyć dopuszczal się cały szereg funkcjonaryuszów tego urzędu. Okradali oni przesyłki listowe i pakietowe, przekazywane temuż urzędowi z Centrali dla przesyłek amerykańskich z Krakowa.

W aferę wmieszani są urzędnicy pocztowi wyżsi, średni, jak też i niżsi, a w szczególności jak zdolano stwierdzić, dyrektor odnośnego urzędu pocztowego Rojewski, zastępca jego wicedyrektor, inspektorowie poczty, sekretarze i kierownik urzędu poczt. w Bojanowie.

Wszystkich osądzono w areszcie śledczym. Niektórzy z nich przyznali się do winy.

Ze proceder był zyskowy, świadczy najlepiej fakt, na jakiej stopie żyli urzędnicy. Wartości zdefraudowanych przesyłek jeszcze nie ustalono, wszelkie okoliczności jednak wskazują, iż nadużyć dopuszczano się na bardzo wielką skalę.

Dochodzenia w toku.

Nieudała zabawa.

Nadprogramowy punkt. — Dobyte noże. — Sprowadzenie posterunkowego. — Wylegitymowanie. — Powrót „gości” pod bramę. — Udaremniona zabawa. — Jedna osoba „przypadkowo” ranna.

Lwów, 21. listopada.

Zapowiedziana zabawa z tańcami, jak zwykle, minionej soboty wieczór zgromadziła licznych gości do lokalu ruskiego Towarzystwa „Wola” przy ul. Ossolińskich 8. Zabawa miała przeciągnąć się aż do rana, a świadczył o tem obficie zaopatrzone w trunki i jadło bufet.

Zaczęto się nawet bawić. I właśnie podczas tego około godz. 9:30 powstało między „gośćmi” jakieś małe nieporozumienie, którego nie mogli „załagodzić” ani komitetowi, ani bufetowy, bo wkrótce w lokalu wśród rozbawionych gości błysły ostrza noży.

Ponieważ w programie „zabawy nożami” nie było, więc w obronie własnej, bufetu i dancersów aranżerowie zabawy sprowadzili do lokalu policję. Na widok dwóch posterunkowych wkraczających do Towarzystwa i na rozkaz ich „ręce do góry” —

zabawę przerwano.

Wkrótce z posterunkowymi opuściło lokal trzech mężczyzn, a to: Eliasz Kaliciński, Marian Fang i Kazimierz Kobryn. Gości tych sprowadzono do komisaryatu policji I. dzielnicy. Po wylegitymowaniu pozostawiono ich na wolnej stopie z tem, iż nie wolno im wrócić do Towarzystwa.

Mimo to jednak wrócili oni pod bramę kamienicy przy ul. Ossolińskich 8, i tam dobijając się do wnętrza przez dłuższy czas niepokoił krzykami swymi i pukaniem Bogu ducha winnych mieszkańców całej ulicy. Około północy dopiero opuścili twierdzę, którą oblegali prawie przez półtorej godziny. Po ich oddaleniu się z ulicy Ossolińskich, zdenerwowani obłędem goście, rezygnując z dalszej zabawy opuścili lokal Towarzystwa, narażając na straty Komitet zabawowy i bufetowca.

Wedle opowiadania świadków podczas zabawy ma być „przypadkowo” ranna jedna osoba.

Kradzież dolarów wartość 480 milionów marek?

Podhajce, 20. listopada.

(cz.) W nocy z 16 na 17 listopada, skradł nieznan sprawca Stefanowi Kuczmi z Podhajec kuferek zawierający 160.000 (?) dolarów ameryk.

i garderobę. Wartość samych dolarów wynosi blisko pół miliarda, a garderoba znajdująca się w takim drogocennym kufereku, zapewne przedstawiała też wartość kilkuset dolarów. I to wszystko miał Stefan Kuczma...

Olbrzymia kradzież z włamaniem w składzie futer.

Tarnopol, 20. listopada.

(cz.) Przed dwoma dniami, jacyś nieznan sprawcy dostali się przez piwnicę, po zrobieniu otworu w sklepieniu do składu futer i czapek Twa Friedmann i Brandes w Tarnopolu, skąd wynieśli wielką ilość drogich skórek ogólnej wartości ponad półtora miliona marek.

przestrzeni Potutory-Tarnopol, Maksymilianowi Kurfirstowi z Rohatyna futro wartości 500.000 mk.

Jako podejrzanego o tę kradzież aresztowano Włodzimierza Debelskiego z Tarnopola, którego przedwczoraj oddano sądowi karnemu w Tarnopolu.

Aresztowanie złodzieja dolarów.

Tarnopol, 20. listopada.

(cz.) Tut. policja aresztowała przedwczoraj Antoniego Mamrę, za kradzież 760 dolarów oraz garderoby łącznej wartości 250.000 mk. na szkodę Józefa Berezowskiego z Łozówki ad Trembowla.

Kradzież futra w pociągu.

Tarnopol, 20. listopada.

(cz.) Onegdaj skradziono w pociągu na

WYJAŚNIENIA I PORADY
w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji Lwów, Sokala 4

OGŁOSZENIA

GODZINIA DLA OGŁOSZEŃ
otwarty cały dzień do godziny 7-mej wieczorem bez przerwy.

OKAZYJA dla P.J.C. Adwokatów, Biur, Notaryuszów, Właścicieli dóbr etc.

DOBROWOLNA LICYTACYJA pod zarządem Hali Aukcyjnej odbędzie się dnia 23 listopada (środa) br. o godz. 3 po południu, przy pl. Smolki Nr. 1 a. l. p. — Licytowane będą kompletne **URZĄDZENIA KANCELARYJNE** prawia nowe, **SYPIALNIA** jasna, garnitur salonowy, obrazy pierwszorzędnego malarzy (Matejko, Kossak, Cwikliński, Paganini i t. p.), dywany, portyery karamani, firanki, lampy elektryczne, figurki i t. p. 3946

POSADY I PRACE

KASYERKE
za kasyą przyjmie Droguerya Rechen, ul. Hańska 12
Zgłoszenia między godz. 5 a 7 wieczorem. 363

I LUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA

Powóz prawie nowy okazynie do sprzedania. ul. Mordzejewskiej 11, I p. 391

Klozet pokojowy, nieużywany, okazynie do sprzedania. Lwów, Młkowskiego 2, drzwi 3. 3937

MOTOR benzynowy
12/16 HP., PRAWIE NOWY, przewoźny — sprzeda okazynie W. Rubinfeld, Legionów 5. 382

DOBERMANN
sześciotygodniowa suczka NA SPRZEDAŻ. Wiadomość u dozorey, Badenich 12. 390

Maszyna do pisania Remington, Nr. 10, prawie nowa. Cena oznaczona Nr. 1. z kompletem do pisania, kolor malinowy, z powodu wyjazdu do sprzedania, od g. 2-5 ul. Szewczeni 1. 373

Oprawa obrazów lub sprzedaż całych listów w doskonałym wyborze i najtaniej! W „Okazyi”, Zyblkiewicza 3. 386

Kamienie młyńskie, walce, Kasprzy, Pytle, Bławatery dostarcza bezwzględnie „PILOT” Lwów, Batorego 4. 511

Motory ropne 6 HP. do nabycia „Pilot”, Lwów, Batorego 4. 3724

Kamienie młyńskie, walce, kasprzy, gęz, turbiny, transmisje, lokomobile, motory, pompy — poleca „Pilot”, Batorego 4. 2323

Tokarnie, strugarki, heblarki, gryzarki, wiertarki, motory, lokomobile, pompy Worthingtona, poleca „Pilot”, Lwów, Batorego 4. 2321

Automobil osobowy w dobrym stanie okazynie do sprzedania, „Pilot” Lwów, Batorego 4. 179

Motor Diesla, 30 HP., Perkun 50 HP., okazynie do sprzedania „Pilot”, Lwów, Batorego 4. 354

Młynki ręczne do zboża poleca ze składu „Pilot”, Lwów, Batorego 4. 355

MIESZKANIA, LOKALE, SKLEPY

Akademik poszukuje pokoju umebelowanego z osobnym wejściem w pobliżu ul. Długocza. Zgłoszenia w Adm. pod „K. 23” 370

Poszukuje się pomieszkania dla jednego lub dwóch studentów z utrzymaniem lub bez. Wiadom. w sklepie p. Pawłowskiego, Akademicka 2 a. 3923

Mieszkanie odpowiednie na biuro handlowo-komisowe niftowe lub t. p. odstąpię. Wymagana posada w tejże instytucji. Zgłoszenia do Adm. pod „Dobre kwalifikacye. 263

Młody inżynier francuski poszukuje pokoju umebelowanego w śródmieściu. Reflektuje na kolacje. Zawied. pod „Inż. francuski”. 376

Urzędnik bankowy poszukuje z komfortem urządzonego pokoju z osobnym wejściem, najchętniej w śródmieściu. Zgłoszenia uprasza do likwidatury Union-Banku, ul. Hetmańska 12. 369

MAŁŻEŃSTWA

Poznać chcę ba dzo inteligentnego pana (50—55 lat), na wyższym stanowisku, Lwowianina, stęsknionego za życiem małżeńskim — z kobietą oddaną o szerokim umyśle. — Posiadam tylko 100.000 Mk. i trochę urzędzenia. Adm. „Porana”, „Wdowa po wyższym urzędniku”. 334

ROZMAITE

Kapelusze Pań i Panów przerabia na najnowsze fasony Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy, Rudolfa Newalta, Lwów, Bajanowa 8. 1113

Czas odnowić przedpłatę!

RESTAURACJA I POKOJE DO ŚNIADAŃ

R. KOSTKIEWICZA, ul. Piekarzka 1

Obiady z 3 dań 160 mp. Kolacje z 2 dań 120 mp. Równi z przyjm.

pełną smaczną i zdrową kuchnię we w asn. zarządzie. stołowników na abonament. 936

Partya porcelanowych

KLOZETÓW

z rezerwoarem do nalewania
okazyjnie do nabycia.

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO - PRZEMYSŁ.

Inż. Jan A. SCHUMANN

Spółka z ogr. odp. 368
Lwów, Pańska 23. — Tel. 347. — Rok zał. 4. 18 2.

SALON OBRAZÓW

MEBLI ANTYCZNYCH I DYWANÓW WSCHO
DNICH poleca: biurka, sekretarzyki, komody, stoły,
gablotki, dywany perskie, tyfityki, hafty, porcelane,
zegary, OBRAZY pierwszorzędnych malarzy, „OKA-
ZYA“, Zyblikiewicza 929

CERATY

w wielkim wyborze poleca najtaniej

L. HOSZOWSKI
LWÓW, AKADEMICKA 3 44

HURTOWNIA DLA KONSUMÓW / WELWOWIE, CHO-
RAZCZYŻNA 11 a.

Wyłączne zastępowo na Mało-
polskę znanej fabryki pojazdów
Ryszard R. Schmidtka
w Bydgoszczy otrz. m. transport 3939

Na sprzedaż okazjynie nowe auto

Austro Deimler, 6 osobowe, 35 HP., najnowszy typ, gar-
my rezerw. Wład. Lwów, ul. Milkowskiego 2, drzwi 3. 3938

SANKI, NARTY, ŁYŻWY

poleca **JAKÓB ROSENMAN**, Lwów,
ul. AKADEMICKA 1. 26. 3811

ODCISKI, brodawki i skórę zgrubiałą na
podeszwach bezpowrotnie i bez bólu usuwa
„KLAWIOL“ farm. labor. „Ap. Kowalski“
w Warszawie, Miodowa 1. Sprzedają wszyst-
kie apteki i składy apteczne. Hurtownia sprze-
daż. Przedstawicielstwo na Lwów i Wschodnią Mało-
polską f. „OZON“, Hurtownia materiałów aptecznych,
Lwów, Kołłątaja 8. Również hurtowo do nabycia: P. Mi-
kolasch i Ska i Apt. Związ. Wytw. Handl. Farm. 12558

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

Dr. N. GOLDSTEIN

były cław Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej
powrócił, ord. dla kobiet o. 10—12, dla mężczyzn od 2—5,
w niedziele i święta od 9—12. 3730

Ulica Kraszewskiego liczb. 3.

Dr. Maksymilian Roller

lekarz chorób dziecięcych. Szczerbiec w godz. ord.
od 2—4-tej ul. Kleparowska 4. 3729

Leka z chorób wene-
rycznych i skórnych **Dr. A. NADEL**

ordynuje od 12—1 i od 3—5 po połud.
LWÓW, PLAC HALICAI L. 7. 3283

PO CENACH ZNIŻONYCH

natychniast dostarcza

CEMENT;
DACHÓWKI „**WIEK**“

Dom handlowy **D. ŻYRYJER** w Zawierciu

Filia w Krakowie, ul. Zwierzyniecka 6.

Generalny zastępca Tow. Akc. Przemysłu ce-
mentowego „WIEK“. 3911

Przedsiębiorstwo Handlowo-Przemysłowe

Inż. Jan A. Schumann

Spółka z ogr. odp.

Lwów, Pańska 23.

TELEFON 347.

ROK ZAŁOŻ. 1808.

Oddział maszynowy dostarcza:

wszelkiego rodzaju **MASZYNY I MOTORY**,
LOKOMOBILE I URZĄDZENIA dla każdej
gałęzi przemysłu, rolnictwa i rękodziela.

Posiada stale na składzie:

WIERTARKI kolumnowe i stołowe, **REBA-
TKI**, **SZTANCE**, **CYRKULARKI**, **WALCOWNKI**
do blacny, **POMPY**, **MOTORY**, **LOKOMO-
BILE** od 12 do 38 K. M. 307

MARMOLADĘ

z jabłek na cukrze pierwszej jakości
w skrzynkach tylko hurtownie do-
starcza

Polskie Towarz. Handlowe S. A.

w Krakowie, Oddział spożywczy. Filia
w Lwowie, Kołłątaja 8. 3815

CUKIER w głowach

i czystą rafinadę

sprzedaje wagonowo po cenach konkurencyjnych

Poznański Dom bankowo-handl.

DRWESKI I LANGNER

REPREZENTACJA WE LWOWIE, 375

przy ul. Chmielowski g. 1, parter od 3—7 pop.

URZĄDZENIE KINA

kompletne, agregat benzynowo-elektryczny, aparat
kinematograficzny, lampa, ekran, tablica rozdziel-
cza, materiał instalacji elektrycznej z lampkami,
kabina na aparat kinematograficzny i t. p. OKA-
ZYJNIE dostarczy ze składu „PION“, Lwów,
Lwowska 48. Telef. n 476 302

Reklama

jest dźwignią
Handla i Przemysłu

KOKS górnośląski

bestepazego gatunku
dla c łów kuzie. nych, centraln. ogrzewania
suszarń, cu. rowni itd. dostarcza wagonowo

TOWARZYSTWO DLA PRZEDSIĘBIORSTW GÓRNICZYCH

„**TEPEGE**“ S. A.

Kraków, Straszewskiego 27. 3948

REPREZENTACJA NA MAŁOPOLSKĘ

Oberschless. Kokswerke i Chem. Fabriken

BACZNOŚCI
potaniały kołyski, łóżka i

wszelkie wyroby koszyk.

A. KONIEWICZ,

Lwów, ul. Batorego 14. 3889

Górnośląski węgiel i koks

dost. rca po przystępnych cenach znana
protokołowana firma węglowa

BERNARD LEIB

W TARNOWIE. 379

KOSTYUMY

suknie, płaszcze, futra damskie, wykonuje elegancja,
szybko po cenach niższych Warszawa pracownia
krawiecka **WRZEŚNIEWSKICH**, Lwów, ulica Cho-
rączyżny 5, róg Akademickiej. 3904

Zapalki Wulkan Równo

po cenach niższych poleca zastępca na Małopolską

STARK, LWÓW.

ulica Kamińskiego 6. 3106

Szefa Buchaltery Centralnej

z długoletnią praktyką na tem stanowisku

który już samodzielnie kilkakrotnie spo-
rządzał bilans,

przyjmie wielkie towarzystwo przem.-finans. w Poznaniu.

Warunki według umowy.

Tylko pierwszorzędni buchalterzy zechcą przystać
swe dokładne oferty pod „Ameryka 278“.